

Mit nyújt a projekt?

- Ismertetőanyagokat készít a fejlődő országok számítógépgyártásában tapasztalható munkakörülményekről
- Áttekinti a számítógépek hazai közbeszerzésnek gyakorlatát és a hazai számítógépgyártás helyzetét
- Kidolgozza azokat a szociális és környezetvédelmi kritériumokat, amelyek számon kérhetők a számítógépgyártóktól és a közbeszerzésben résztvevőktől
- Tájékoztatást ad és képzéseket tart az érdekeltek számára a társadalmilag és környezetileg fenntartható számítógép-beszerzésről
- Lobbizik a szociális és környezeti szempontok közbeszerzésekben való alkalmazása érdekében

A számítógépgyártásban uralkodó munkafeltételekről angol nyelven a következő Internet címen lehet majd információt kapni: www.procureITfair.org

A projekt magyarországi koordinációját ellátja és a hazai tevékenységről a Környezettudományi Központ ad további tájékoztatást.

A projektben részt vevő szervezetek:

Konzorciumi tagok:

World Economy, Ecology & Development (WEED)
Németország
<http://www.pcglobal.org/>

Centre for Research on Multinational Corporations (SOMO)
Hollandia
<http://somo.nl/>

Ecumenical Academy Prague (EAP)
Csehország
<http://www.ekumakad.cz/>

Südwind Agentur
Ausztria
<http://www.südwind-agentur.at/>

Partnerek:

KTK, Magyarország <http://www.ktk-ces.hu/>

KARAT, Lengyelország <http://www.karat.org/>

SACOM, Kína <http://sacom.hk/>

SETEM, Spanyolország <http://www.setem.org/>

A kiadványt és a projektet az Európai Unió és a Magyar Köztársaság Külügyminisztériuma támogatja. A kiadvány tartalma azonban a ProcureITfair projektben résztvevő partnerek álláspontját tükrözi.

Kiadja a
Környezettudományi Központ Alapítvány
1094 Budapest,
Angyal utca 15/b
honlap: <http://www.ktk-ces.hu/>
e-mail: center@ktk-ces.hu

Budapest, 2008. december

procureITfair
Kampány
a számítógépek fenntartható
beszerzésének érdekében

A számítógépipar az egyik leggyorsabban növekvő ipari ágazat, amellyel a modernség és tiszta termelés képzete társul. Ez többé-kevésbé igaz is a fejlett ipari országokra. A fejlődő országokban azonban, ahol ezeknek a számítógépeknek a többsége, illetve a számítógép-alkatrészek zöme készül, a versenyelőnyt elborzasztó munka- és ökológiai feltételek árán érik el. Mi, mint a számítógépek napi használói gyakran nem vagyunk tisztában azokkal az embertelen munkakörülményekkel, az emberi egészségben és a környezetben okozott károkkal, amelyek a szükséges nyersanyagok kitermelését, az alkatrészek gyártását, illetve összeszerelését kísérik. Hasonló munkakörülmények jellemzik a kiselejtezett számítógépek alkatrészeinek az újrahasznosításhoz történő kinyerését is.

A ProcureITfair projekt célja felhívni a politikusok és a közbeszerzésben résztvevő szervezetek figyelmét arra, hogy a rendelkezésre álló pénzüket olyan számítógépek beszerzésére fordítsák, amelyek előállításának teljes folyamatában, tehát az alapanyag kitermelésében, az alkatrészgyártásban és az összeszerelésben betartják a munkavállalók nemzetközi egyezményekben rögzített jogait és a környezetvédelmi követelményeket.

Mi a probléma?

Az utóbbi években Délkelet-Ázsiában s különösen Kínában a szegény néprétegek számára a gyorsan bővülő számítógépipar sok munkalehetőséget biztosított. Ez azonban a munkások és családjaik többsége számára nem járt együtt a szegénység felszámolásával. A munkásokat alacsony, sokszor a megélhetési költségek alatti béren és rövid távú munkaszerződéssel foglalkoztatják. A gyártás során használt mérgező anyagok, a munkahelyi stressz és a kiterjedt túlóráztatás következtében a munkások gyakran megbetegszenek vagy megsérülnek. Ráadásul az alkalmazott munkások többsége nő, akiknek a reprodukciós képességét is veszélyeztetik az egészségre ártalmas munkakörülmények. A távolkeleti számítógépgyártó cégek által a kedvezőtlen munka- és környezeti körülmények révén elért alacsony költségszint ugyanakkor jelentősen rontja a fejlett ipari országok számítógép gyártásának versenyképességét is. Emiatt nem egy esetben került sor a fejlett országok gyártó-kapacitásának felszámolására, illetve fejlődő országokba való áttelepítésére. A fejlődő országokban tapasztalható szociális és környezeti viszonyok közelítése a fejlett ipari országokéhoz nemcsak a fejlődő országokban dolgozók életkörülményeinek javulását, illetve a nemzetgazdaságuk felemelkedését segíti, hanem a fejlett országok számítógépgyártásában foglalkoztatott munkahelyeinek megőrzését is.

A fejlett ipari országokban követett közbeszerzési gyakorlat, amely szerint az azonos specifikációjú számítógépek esetén a legolcsóbbat kell megvásárolni, jelentősen hozzájárul a fent vázolt tarthatatlan állapot fennmaradásához. Nálunk a legutóbbi időben a számítógépek közbeszerzésénél már megkövetelik bizonyos környezetvédelmi kritériumok teljesülését. Ezeknek a követelményeknek az érvényesítése azonban a számítógép felhasználók s nem a gyártási folyamatban résztvevők érdekében történik. A szociális szempontok figyelembe vétele eddig még igény szinten sem jelent meg.

Mi a lehetőség?

Az egyéni, az üzleti és a közintézményi fogyasztók körében egyaránt a fejlett országok vásárlói veszik a legtöbb számítógépet. E három fogyasztói csoport közül leginkább a közintézmények beszerzési gyakorlatának megváltoztatása járulhat hozzá a számítógépgyártó iparban uralkodó szociális és környezeti körülmények javításához. Ezért a közbeszerzési gyakorlat megváltozása érdekében a projekt tájékoztatást ad a közbeszerzésben részt vevő önkormányzatoknak és oktatási intézményeknek, valamint a központosított közbeszerzés intézményeinek arról, milyen módon lehet nyomást gyakorolni a számítógépgyártó vállalatokra, hogy javítsák a szociális és környezeti körülményeket.

A fenntartható termelés érdekében más iparágakban elindított európai kezdeményezések tapasztalatai alapján várható, hogy ha a közintézmények a számítógép beszerzéseiknél számon kérhető módon megkövetelik a gyártóktól a szociális és környezetvédelmi követelmények betartását, a fejlődő országokban tevékenykedő számítógépgyártó cégek társadalmi felelősségérzete is nő, és magasabbra emelik a szociális és környezetvédelmi mércét.

Mit tesz a projekt a célok elérése érdekében?

A projekt a munka és környezeti feltételek hiteles bemutatása érdekében tényfeltáró kutatásokat végez a távol-keleti fejlődő országokban. Kritériumokat dolgoz ki a számítógépek közbeszerzéséhez. Lobbizni fog a közsféra döntéshozóinál és főleg azoknál, akik közvetlenül a közbeszerzési döntéseket hozzák azért, hogy alkalmazzák beszerzési gyakorlatukban a kidolgozott kritériumokat. Kampányt folytat a szélesebb közvéleményben a fenntarthatósági kritériumoknak megfelelő számítógép beszerzések elterjedése érdekében.

